

tror, der vil blive overmaade ringe Brug derfor. Jeg skal nu ganske vist indrømme de ærede Medlemmer, som ere saa bange for de sproglige Vanskeligheder, at jeg tror, at man kunde imødetomme Befolkningen i nogen Grad, og det glæder mig, at den højtærede Indenrigsminister, dersom jeg har forstaaet ham rigtig, ikke er utilbøjelig til at vise Imødetommen mod de sproglige Hensyn. Men ogsaa der gælder det om at træffe en passende Middevej, og jeg tror, at det vilde inderre vanskeliggøre end lette Systemets Indgang i Folket, dersom man vilde optage de Endringsforslag, som vare stillede af en æret Landstingsmand for Kjøbenhavn. — Jeg har dem her, og jeg skal gøre opmærksom paa, at de findes i Landstingstidenden Sp. 1079—1082. Det vil være i højeste Grad vanskeligt, om man samtidig med de nye fremmede Benævnelser tillige skulde lære en hel Række for os aldeles nye Benævnelser, som man ikke kunde sige andet til Fordel for, end at de ere danske. Saaledes staar der „en Stof“, „et Reb“, „en Kæde“, „en Sten“, „en Nymil“, „en Finger“, „en Negl“, „et Haar“, o. s. v. Jeg vilde have meget vanskeligt ved at huske, hvad der svarer til det ene, og hvad der svarer til det andet. Men dertil kommer, at disse nye fremmede Ord ere i Grunden slet ikke fremmede. For en stor Del af dem gælder det i alt Fald. Det er i det hele et højt omtvisteligt Spørgsmaal, hvorvidt Ord ere fremmede eller ej. Lad os tage Ordet „Meter“. Det findes ikke i det nuværende danske Sprog, men det findes i det gamle nordiske Sprog. Der have vi Ordet „meta“. Paa Svenskt have vi ogsaa Ordet, det hedder der „måta“, „en Landmaaler“ hedder der en „landmätare“. Ogsaa i de norske Almuemaal finde vi Ordet; om det findes i danske Almuemaal, skal jeg ikke kunne sige, men det findes i Sønderjydsk; der have vi Ordet „landmædere“ og Ordet „mædhose“, en Waalestrømpe, som man bruger til Maal, naar man strikker; man havde det i alt Fald paa Molbechs Tid, da han skrev sit Dialektleksikon. Selve Ordet „Meter“ er fælles for hele den Sprogklasse, som vi høre til. Hvorfor skulle vi netop gaa til det græske „metron“? Ordet findes jo ogsaa paa Sanskrit, hvor det hedder „matram“; det er fra dette Sprog, at alle de indoeuropæiske Sprog have deres Udgangspunkt. Jeg ser ikke, at der er noget bundet

ved at kalde en Meter for en „Stof“, da man jo har Stofke af meget forstellig Længde. Saa have vi „Kilogrammet“. Jeg skal der indrømme, at naar man med Hensyn til en Sag som denne kan komme det nuværende saa nær som dette, at man kan udtrykke det ved at sige „Tvøpund“, har jeg ikke noget imod, at man i Parentes tilføjer „Tvøpund“. Det vil i Overgangstiden have sin Betydning, men jeg er overbevist om, at naar Overgangstiden først er forbi, er der ingen mere, der siger „Tvøpund“ men saa siger man „Kilo“ som hele den øvrige Verden. Selve Ordet Pund er jo heller ikke dansk, det er det latinske „pondus“, der betyder Vægt. Saa er der „Gram“, som forekommer i Forbindelse med Kilogram. Det er ganske vist nærmest det franske „gramme“, men dette er igen det latinske „granum“, der igen er det samme som det danske „Korn“. Enhver, som kender lidt til den sammenlignende Sproglære, veed, at „Korn“ og „granum“ og „gramme“ ere akkurat det samme Ord. Flere af de Udtryk, der foresloes af det ærede Medlem i Landstinget, ere heller ikke nordiske. Ordet „Kæde“ er det latinske „catena“, jeg vil ikke tale om „Mil“. Men tage vi en latinsk Benævnelse f. Eks. „centimeter“, saa kan man omvendt sige, at det er i Slægt med vort, idet „centum“ og det danske „Hundrede“ ere af samme Rod; det vil enhver forstaa, som kender noget til den saakaldte Lydsforstydning. Saa er der Ordet „Ager“. Dette Ord er godt latinsk, foruden at det ogsaa er godt dansk. Vi kende jo Ordene „agrarisk“, „agricola“, det er fuldstændig Latin. Saa er der Ordet „Mark“. Det er det samme Ord, som have vi i Navnet „Mercurius“, der jo ikke er nogen nordisk Gud. De se altsaa, at naar vi skulle spørge om Sprogets Renhed, komme vi til saa omtvistelige Ting, at jeg tror, man ikke skal være altsom nøjeregnende i saa Henseende. Naar vi komme til Forespørgslen til den højtærede Konsejlspræsident om Sprogets Renhed, kan der maaske være Lejlighed til at tale nærmere derom. Jeg mener altsaa, at man vel skal imødetomme de Ønsker, der ere om at lette Befolkningen Overgangen ved at sætte danske Benævnelser ved Siden af de fremmede, men at man ogsaa der skal gaa meget varsomt til Værks og kun, hvor det kan være til Rettelse. Foruden, som jeg